

Zadanie 1. (0-4)

Do każdej z przedstawionych rzeźb dopisz imię odpowiadającego jej boga lub bogini greckiej.

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

Imię boga/bogini przedstawionego/ej na ilustracji oznaczonej cyfrą 1.....

Imię boga/bogini przedstawionego/ej na ilustracji oznaczonej cyfrą 2

Imię boga/bogini przedstawionego/ej na ilustracji oznaczonej cyfrą 3

Imię boga/bogini przedstawionego/ej na ilustracji oznaczonej cyfrą 4.....

...../4

Zadanie 2. (0-3)

Na podstawie tekstów wykonaj polecenie.

Tekst 1. Pseudo-Ksenofont, *Ustrój polityczny...*

Wydaje się słuszne, aby każdy miał dostęp do urzędów, czy to osiągalnych drogą losowania, czy też wyborów (...). Zresztą do takich urzędów, których pomyślne sprawowanie przynosi ludowi (...) bezpieczeństwo, natomiast nieudolne naraża go – lud nie rości sobie żadnych pretensji. Toteż nie uważają za wskazane, aby w wyniku losowania przypadały im strategie.

Źródło: M. Węcowski, *Starożytność klasyczna. Ćwiczenia źródłowe z historii dla szkół średnich*, Warszawa 1999, s. 180.

Tekst 2. Arystoteles, *Polityka*

Wszyscy urzędnicy są wybierani spośród wszystkich. Wszyscy panują nad każdym i każdy nad wszystkimi na przemian. Urzędy obsadza się w drodze losowania i to albo wszystkie, albo te, które nie wymagają szczególnego doświadczenia ani umiejętności. Urzędy nie są uzależnione od żadnego cenzusu majątkowego albo tylko od bardzo niskiego. Żadnego urzędu nie może ten sam człowiek dwa razy piastować albo też jest to dopuszczalne niewiele razy, albo w niewielu wypadkach, z wyjątkiem stanowisk wojskowych.

Źródło: Arystoteles, *Polityka*, ks. VI, rozdz. I, przekł. L. Piotrowicz, Warszawa 2003, s. 148.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Autor tekstu 1. opisuje ustrój starożytnej Sparty.	P	F
2.	Autor tekstu 2. opisuje ustrój starożytnej republiki rzymskiej.	P	F
3.	Oba teksty odnoszą się do rozwiązań ustrojowych typowych dla oligarchii.	P	F

...../3

Zadanie 3. (0-3)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

Tekst.

Żadna z wojen, prowadzonych przez naród Franków, nie była bardziej uparta, zacięta i wyczerpująca. Sasi, jak niemal wszystkie ludy zamieszkujące Germanię, dzicy z natury, czcili demony i nienawidzili naszej religii, a nie było dla nich praw ani boskich, ani ludzkich (...). Podjęto więc wojnę, która trwała pełne trzydzieści trzy lata, prowadzona była przez obie strony z wielką zawziętością, ale Sasi ponieśli więcej szkody od Franków. (...) Dziesięć tysięcy mężczyzn z tych, którzy mieszkali po obu brzegach Łaby, razem z żonami i dziećmi zabrał [król] z ich siedzib i porozmieszczał w różnych stronach Galii i Germanii. Długoletnia wojna skończyła się tym, że Sasi przyjęli warunki, jakie król im postawił: wyrzekali się kultu demonów i starych ojczystych obrzędów, przyjmowali wiarę i sakramenty religii chrześcijańskiej.

Źródło: Einhard, *Życie...*, [w:] *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole...*, z. 4, oprac. J. Włodarczyk, Warszawa 1960, s. 4-5.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Autor tekstu jest poganinem.	P	F
2.	Tekst dotyczy okresu późnego średniowiecza.	P	F
3.	Polityka stosowana przez zwycięzcę wojny opisanej w tekście sprzyjała przejmowaniu przez Sasów elementów kultury Franków.	P	F

...../3

Zadanie 4. (0-2)

Spośród podanych poniżej wskaż władcę panującego w Krakowie chronologicznie najwcześniej i najpóźniej. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybranych władców.

4.1	Władca chronologicznie pierwszy	A	B	C	D	E
4.2	Władca chronologicznie ostatni	A	B	C	D	E

- A. Wacław II
- B. Leszek Czarny
- C. Mieszko III Stary
- D. Konrad Mazowiecki
- E. Bolesław Kędzierzawy

...../2

Zadanie 5. (0-4)

Do każdego z podanych opisów dopisz nazwę właściwego urzędu.

A. Od rządów Kazimierza Wielkiego urzędnik zajmujący się zarządzaniem finansami królestwa.

.....

B. W XVI i XVII w. urzędnik królewski zajmujący się polityką zagraniczną państwa.

.....

C. W okresie panowania Kazimierza Wielkiego urzędnik dbający w imieniu władcy o porządek publiczny oraz zarządzający dobrami królewskimi.

.....

D. Od XVI wieku urzędnik pełniący nadzór nad wojskiem i dowodzący nim w razie nieobecności króla, symbolem jego władzy była buława.

.....

...../4

Zadanie 6. (0-6)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenia.

Tekst. Relacja posła weneckiego Hieronima Lippomano

Podług dawnego zwyczaju sama tylko szlachta mająca sobie dane przez królów znaczne swobody i przywileje, obowiązana jest za to iść na wojnę i służyć własnym kosztem w granicach królestwa, a za granicą na żołdzie królewskim (...), każdy szlachcic powinien siadać na koń i iść tam, gdzie go król prowadzi. (...) Są także wolni od służby wojskowej (...) starostowie i ich zastępcy tam, gdzie mają sądownictwo (...). Nie masz bowiem szlacheckiej w polu piechoty, chociaż osoby znajdujące się na tym twierdzą, że w czasie wojny mogłaby oddać ważną przysługę i dlatego król Henryk zamyślał utworzyć korpus piechoty (...) Jeżeli by szlachcic wzięty był do niewoli w wojnie prowadzonej wewnątrz królestwa, obowiązkiem króla jest go wykupić; jeżeli by dostał się do niewoli za granicą, król oprócz tego powinien mu wynagrodzić poniesione szkody.

Źródło: *Relacje nuncjusów apostolskich i innych osób o Polsce...*, wyd. E. Rykaczewski, t. I, Berlin-Poznań 1864, s. 254-260.

6.1. Podaj nazwę opisanego w tekście obowiązku ciążącego na szlachcie.

.....

6.2. Na podstawie tekstu napisz, kto był zwolniony z przedstawionego obowiązku ciążącego na szlachcie i wyjaśnij dlaczego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.3. Na podstawie tekstu wymień wydatki, które ponosił król w przypadku zorganizowania wyprawy zagranicznej.

.....

.....

.....

.....

.....

6.4. Podaj wiek, w którym panował wspomniany w tekście władca.

.....

...../6

Zadanie 7. (0-2)

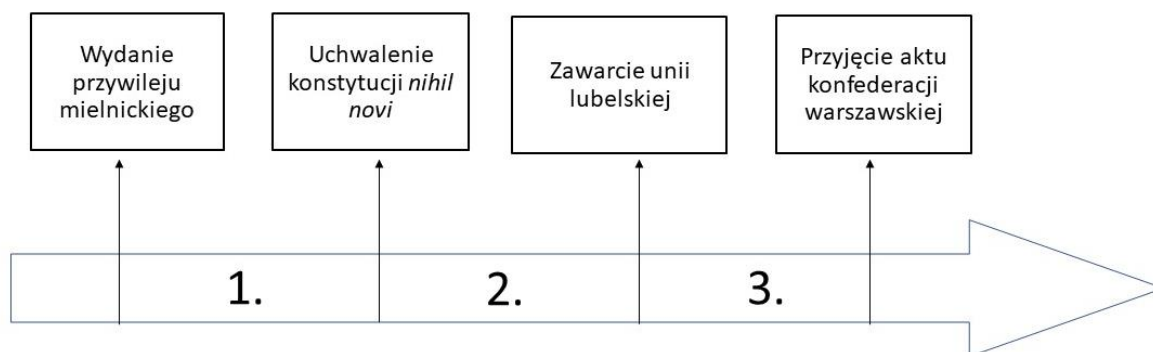
Na podstawie tekstu i taśmy chronologicznej wykonaj polecenie.

Tekst. Fragment relacji na temat ziem polskich

Zjazd senatorów i posłów zwany jest sejmem. (...) Co do miejsca, chociaż prawo przypisuje, aby sejm odbywał się w Piotrkowie, tam się jednak odbywa, gdzie królowi i innym zdaje się wygodniej (...) Król dawniej stanowił o wszystkim za zgodą senatu, posłowie ziemscy nie byli w innym celu wzywani na sejm, tylko aby imieniem szlachty zezwolili na podatek, do żadnej zaś innej rady przypuszczani nie byli. Lecz odkąd herezja rozwolniła węzły posłuszeństwa szlachty, posłowie nabrali takiej śmiałości, przywłaszczyli sobie taką władzę, że (...) nie dopuszczają przejść żadnemu prawu, na które by się wprzód nie zgodzili, grożąc, że prawu zapadłemu bez ich zezwolenia szlachta posłuszną nie będzie, dlatego król i senat chcąc co postanowić starają się zjednać wprzód na to przyzwolenie posłów, którzy dawnej żadnego prawie nie mieli znaczenia.

Źródło: *Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, Oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1999, s. 98-99.

Taśma chronologiczna

Rozstrzygnij, czy cytowany tekst powstał w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem 1., 2. czy 3. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją podając dwa argumenty.

Odpowiedź: okres 1./ okres 2./ okres 3.

Argumenty:

-
.....
.....
.....
-
.....
.....
.....
.....

...../2

Zadanie 8. (0-1)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst.

A iż w Rzeczypospolitej naszej jest różność niemała w sprawie religii chrześcijańskiej, zabiegając temu, aby się z tej przyczyny między ludźmi niezgoda jaka szkodliwa nie wszczęła, którą po inszych królestwach jaśnie widzimy, obiecujemy to sobie (...), którzy jesteśmy różniący się w religii chrześcijańskiej pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w kościele krwi nie przelewać ani się karać konfiskatą dóbr (...). Wszakże i przez tę konfederację naszą zwierzchności żadnej panów nad poddanymi ich, tak panów duchownych jako i świeckich nie kasujemy i posłuszeństwa żadnego poddanych przeciwko panom ich nie psujemy i owszem, jeśliby takowa samowola gdzie była pod pozorem religii, tedy jako zawsze było, będzie wolno i teraz każdemu panu poddanego swego nieposłusznego tak duchownego jak i świeckiego podług rozumienia swego karać.

Na podstawie: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Reformacja*, oprac. L. Szczucki, J. Tazbir, Warszawa 1960, nr 13.

Rozstrzygnij, czy w wyniku postanowień cytowanego tekstu chłopci mogli samodzielnie decydować o wyznawanej religii. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i ją uzasadnij.

Odpowiedź: TAK/NIE

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...../1

Zadanie 9. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Autorem dzieła *Polonia sive de situ, populis, moribus, magistratibus et Republica regni Polonici libri duo* (łac. Polska, czyli o położeniu, ludności, obyczajach, urządach i sprawach publicznych Królestwa Polskiego księgi dwie) jest

- A. Marcin Kromer
- B. Andrzej Frycz Modrzewski
- C. Stanisław Leszczyński
- D. Stanisław Konarski

...../1

Zadanie 10. (0-1)

Na podstawie mapy wykonaj polecenie.

Źródło: <http://wlpzpolke.pl/index.php?etap=10&i=1242&nomenu=1>

Podkreśl zdanie, którego prawdziwość potwierdzają informacje przedstawione na mapie.

- A. Gminy żydowskie znajdowały się jedynie na terenach Korony.
- B. Na południu Rzeczypospolitej znajdowały się liczne skupiska wyznawców islamu.
- C. Na większości obszaru Wielkopolski przeważała ludność uznająca zwierzchnictwo papieża.
- D. Na terenach dawnego państwa krzyżackiego większość ludności stanowili wyznawcy kalwinizmu.

...../1

Rozstrzygnij, czy autorzy obu ilustracji, tak samo oceniają przedstawione wydarzenia. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i ją uzasadnij podając dwa argumenty odnoszące się do elementów graficznych ilustracji.

Odpowiedź: TAK/NIE

Argumenty:

-
.....
.....
.....
.....
.....
-
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

...../4

Zadanie 12. (0-4)

Określ, kiedy powstały przytoczone teksty źródłowe. Do każdego fragmentu dopisz odpowiadający mu wiek.

Tekst 1.

Ponieważ Ojciec Święty przez wydaną do wszystkich państw chrześcijańskich bullę, niebawnie [wkrótce] w państwach Rzeczypospolitej publikowaną być mającą, skonfiskował *institutum* [instytucje] zakonu ks. jezuitów, którzy w kraju (...) większą część edukacji, za pozwoleniem Rzeczypospolitej wieloma konstytucjami nadanym utrzymywali – więc ażeby z tych okoliczności Rzeczypospolita tak co do edukacji młodzi krajowej, jako też co do dóbr i majątków nie ponosiła uszczerbku, takowe czynimy rozrządzenie.

Źródło: M. Ferenc, *Epoka nowożytna. Teksty źródłowe. Tematy lekcji i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Kraków 2001, s. 250.

Wiek

Tekst 2.

Zważając (...), że miasto Nasze stołeczne Warszawa, w którym już od kilku lat kwitną dwa oddzielne wydziały: Prawa – Administracji i Nauk Lekarskich najbardziej odpowiada zamiarowi Naszemu, ustanawiamy w nim Szkołę Główną, zaszczycając ją imieniem Królewskiego Uniwersytetu, składać się mającą z pięciu wydziałów, to jest: 1. Teologii, 2. Prawa i Nauk Administracyjnych, 3. Nauk Lekarskich, 4. Umiejętności Fizycznych i Matematycznych, 5. Nauk i Sztuk Pięknych (...).

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 27, Państwowy Zakład Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1958, s. 30.

Wiek

Tekst 3.

Również dla usunięcia wszelkich (...) niezgód i wszelkiej wrogości, która wzrastała często w latach ubiegłych (...) między najjaśniejszym Kazimierzem królem wspomnianym [oraz] poprzednikami jego, (...) z jednej strony a nami i poprzednikami naszymi, wlk. Mistrzami (...) z drugiej strony [postanawiamy]: ziemia chełmińska ze swymi grodami, miastami i miasteczkami oraz twierdzami, (...) oraz (...) cała ziemia pomorska w starożytnych swych granicach i ze wszystkimi grodami, miastami, miasteczkami, twierdzami w niej leżącymi, mianowicie Gdańskiem, Puckiem (...) oraz powszechną własnością zwierzchnią bezpośrednią i użytkową, wyłączną i mieszaną będą należały (...) do (...) najjaśniejszego Kazimierza króla i Królestwa Polskiego.

Źródło: historia.org.pl/2009/10/27/...

Wiek

Tekst 4.

My, Naród Polski, dziękując Opatrzności za wyzwolenie nas z półtorawiekowej niewoli, wspominając z wdzięcznością męstwo i wytrwałość ofiarnej walki pokoleń, które najlepsze wysiłki swoje sprawie niepodległości bez przerwy poświęcały, nawiązując do świetnej tradycji wiekopomnej Konstytucji 3-go Maja — dobro całej, zjednoczonej i niepodległej Matki-Ojczyzny mając na oku, a pragnąc Jej byt niepodległy, potęgę i bezpieczeństwo oraz ład społeczny utwierdzić (...) tę oto Ustawę Konstytucyjną na Sejmie Ustawodawczym Rzeczypospolitej Polskiej uchwalamy i stanowimy.

Źródło: *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z..., nr 44, poz. 267.

Wiek

...../4

Zadanie 13. (0-3)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

Tekst. Nagłówki gazety *Le Moniteur Universel*

9.03.1815. Potwór uciekł ze swojego miejsca wygnania.

10.03.1815. Ogr wylądował na przylądku Juan.

11.03.1815. Tygrys pokazał się w Gap. Wojska posuwają się ze wszystkich stron, aby powstrzymać jego pochód. Zakończy tę nieszczęsną przygodę jako zbieg w górach.

12.03.1815. Potwór naprawdę dotarł aż do Grenoble.

13.03.1815. Tyran znajduje się obecnie w Lyonie. Strach ogarnął wszystkich na jego widok.

18.03.1815. Uzurpator podjął ryzyko zbliżenia się na sześćdziesiąt godzin marszu od stolicy.

19.03.1815. Bonaparte zbliża się forsownym marszem, ale nie ma szans, żeby dotarł do Paryża.

20.03.1815. Napoleon przybędzie jutro pod mury Paryża.

21.03.1815. Cesarz Napoleon znajduje się w Fontainebleau.

22.03.1815. Wczoraj wieczorem Jego Cesarska Mość wjechał publicznie [do Paryża].

Powszechna radość była nieporównana.

Źródło: <http://napoleonica.historia.org.pl/2015/03/11/orzelogr-wyladowal/>

13.1. Podaj stosowaną w historiografii nazwę wydarzenia, do którego odnosi się tekst.

.....

13.2. Sformułuj wniosek na temat zmian linii politycznej gazety *Le Moniteur Universel* i-go uzasadnij.

Wniosek:

.....

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...../3

Zadanie 14. (0-2)

Spośród zamieszczonych map wskaż tę, która ukazuje sytuację polityczną chronologicznie najwcześniejszą i tę, która ukazuje sytuację polityczną chronologicznie najpóźniejszą. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybrane mapy.

14.1	Mapa chronologicznie pierwsza	A	B	C	D	E
14.2	Mapa chronologicznie ostatnia	A	B	C	D	E

Mapa A.

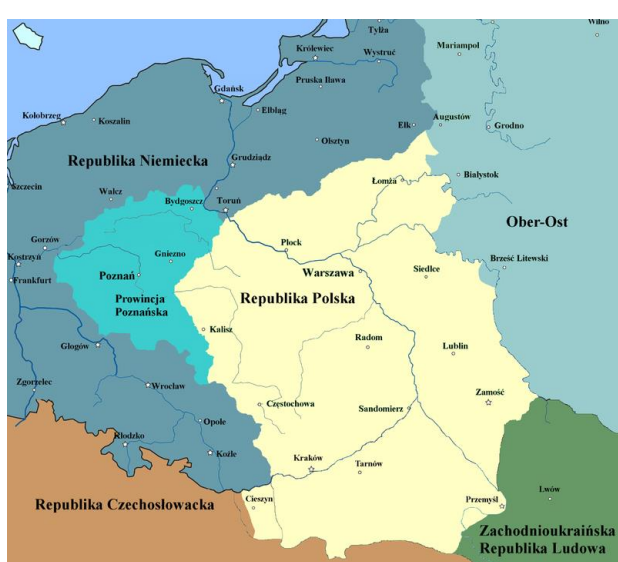
Mapa B.

Mapa C.

Mapa D.

Mapa E.

Źródło map: domena publiczna. Wikimedia.

...../2

Zadanie 15. (0-1)

Zakreśl szereg, w którym naczelnicy wodzowie okresu powstania listopadowego i wojny polsko-rosyjskiej z 1831 roku uszeregowani są w odpowiedniej kolejności chronologicznej.

- A. gen. Józef Chłopicki – gen. Jan Skrzynecki – gen. Maciej Rybiński
- B. gen. Maciej Rybiński – gen. Józef Chłopicki – gen. Jan. Skrzynecki
- C. gen. Jan Skrzynecki – gen. Maciej Rybiński – gen. Józef Chłopicki
- D. gen. Józef Chłopicki – gen. Maciej Rybiński – gen. Jan Skrzynecki

...../1

Zadanie 16. (0-3)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst. Rozwój ekonomiczny Królestwa Polskiego wg S. Koszutkiego

W 1864 r. wprowadzona została, jak wiemy, reforma włościańska, która obok społeczno-etycznych i politycznych skutków miała niezmiernie doniosłe znaczenie ekonomiczne, zarówno dla rolnictwa, jak i dla przemysłu. Przed tą reformą (...) odbywał się bezustannie proces proletaryzacji fabrycznej wśród ludu wiejskiego. (...) W chwili wprowadzenia reformy 1864 r., Królestwo obok 2 mln włościan, użytkujących ziemię na prawach pańszczyźnianych lub czynszowych, miało z górą 1,3 mln bezrolnych, mianowicie wyrobników, parobków i służby dworskiej. Reforma 1864 r. uznała owe 2 mln dotychczasowych posiadaczy i użytkowników ziemi za jej właścicieli, nadto znacznej liczbie bezrolnych nadała grunta, stwarzając w ten sposób około 267 tys. nowych osad włościańskich i powiększając dotychczasowe grunta włościańskie przeszło o 1,1 mln morgów.

Źródło: S. Koszutski, *Rozwój ekonomiczny Królestwa Polskiego w ostatnim trzydziestoleciu (1870-1900)*, Warszawa 1905, s. 198.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

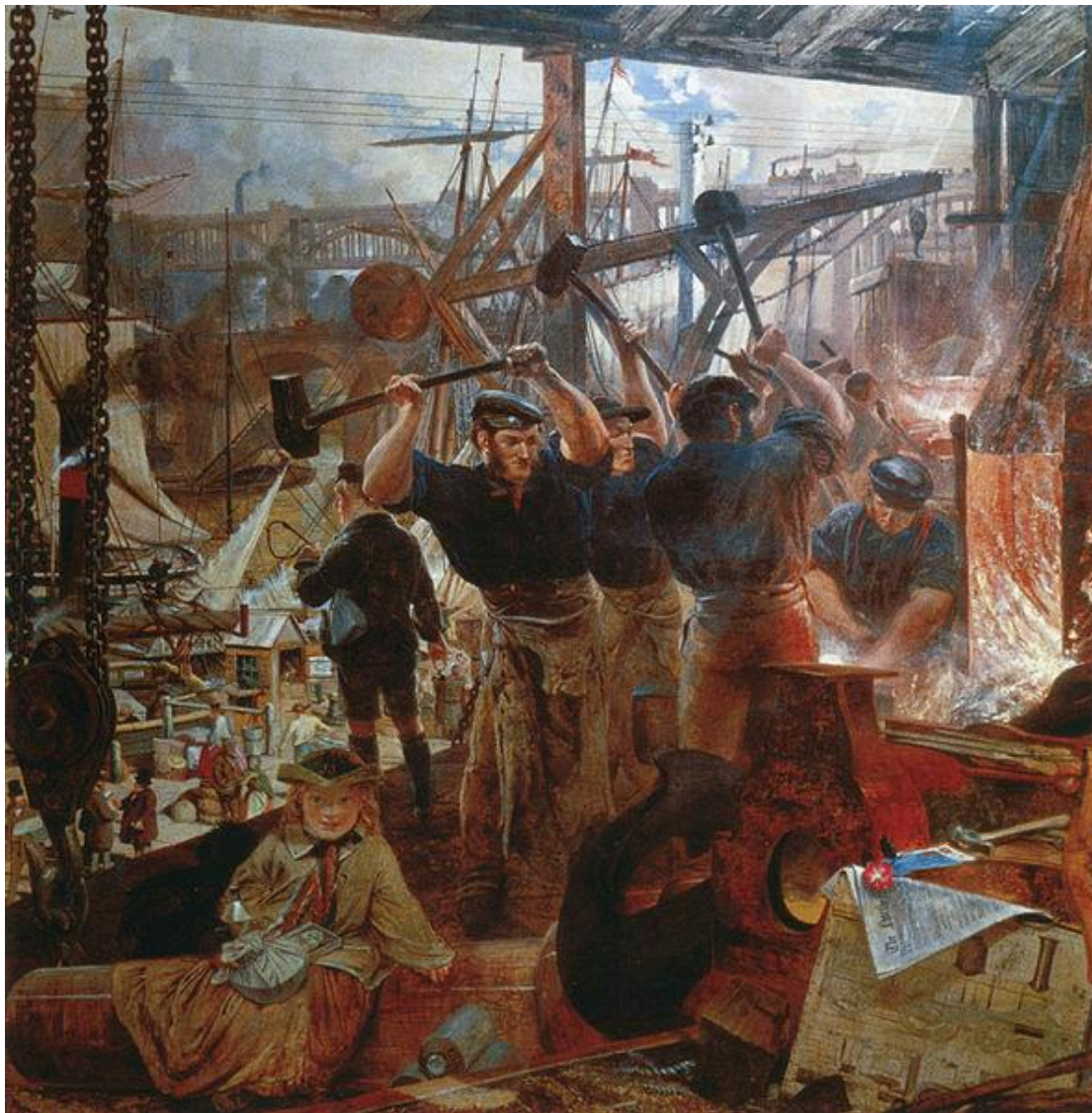
1.	Z tekstu wynika, że w wyniku reformy włościańskiej zmalała ilość ziemi wykorzystywanej przez chłopów.	P	F
2.	Z tekstu wynika, że wyniku reformy włościańskiej zlikwidowano grupę bezrolnych chłopów.	P	F
3.	W wyniku przeprowadzonej reformy włościańskiej nastąpiło zniesienie pańszczyzny na ziemiach Królestwa Polskiego.	P	F

...../3

Zadanie 17. (0-2)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenie.

Ilustracja. Obraz Williama Bell Scotta, *Żelazo i węgiel*

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

Rozstrzygnij, czy przedstawiony na ilustracji obraz rewolucji przemysłowej jest pozytywny czy negatywny. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją, podając dwa argumenty odnoszące się do elementów graficznych ilustracji.

Odpowiedź: POZYTYWNY/NEGATYWNY

Argumenty:

-
-
-
-

-
.....
.....
.....
.....

...../2

Zadanie 18. (0-2)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst. Fragment polskiego przewodnika turystycznego z roku 1914.

Polacy (...) stanowią bardzo liczną kolonię, liczącą sto tysięcy osób, przeważnie robotników i rzemieślników. Towarzystw polskich przeszło 100, o rozmaitych celach; (...) polskie nabożeństwa, zyskane z ogromnymi trudnościami u kardynała Koppa we Wrocławiu, odbywają się w kościele św. Jadwigi (...). Księża (...) mówią licho po polsku. (...) Polskich restauracji ani kawiarni elegancko urządzonych nie ma. Jest sporo obliczonych na klasę robotniczą – nie zawsze nawet mają szyld polski.

Źródło: *Przewodnik po ziemiach dawnej Polski, Litwy i Rusi*, ułożył M. Orłowicz, Kraków 1914, s. 63.

Rozstrzygnij, jakiego miasta dotyczy opis. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją podając dwa argumenty.

Odpowiedź: WIEDEŃ/BERLIN

Argumenty:

-
.....
.....
.....
.....
.....
.....
-
.....
.....
.....
.....
.....
.....

...../2

Zadanie 19. (0-1)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst. Fragment programu politycznego jednej z polskich partii politycznych.

Jako samodzielna partia [nasza], opierając się na zbiorowej akcji mas pracujących, dobijać się będzie:

A. pod względem politycznym

Samodzielnej Rzeczypospolitej demokratycznej, opartej na zasadach następujących:

- 1) bezpośrednio, powszechne i tajne głosowanie; prawodawstwo ludowe, pojmowane zarówno jako sankcja, jak i inicjatywa;
- 2) całkowite równouprawnienie narodowości, wchodzących w skład Rzeczypospolitej na zasadzie dobrowolnej federacji; (...)

B. pod względem ekonomicznym (...)

- 1) ośmiogodzinny dzień roboczy, stała 36-godzinna przerwa co tydzień;
- 2) minimum płacy robotniczej;
- 3) równa płaca dla kobiet i mężczyzn przy równej pracy (...)

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Kierunki polityczne w społeczeństwie polskim...*, oprac. I. Pietrzak-Pawłowska, Warszawa 1961, nr 44, s. 20 i n.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

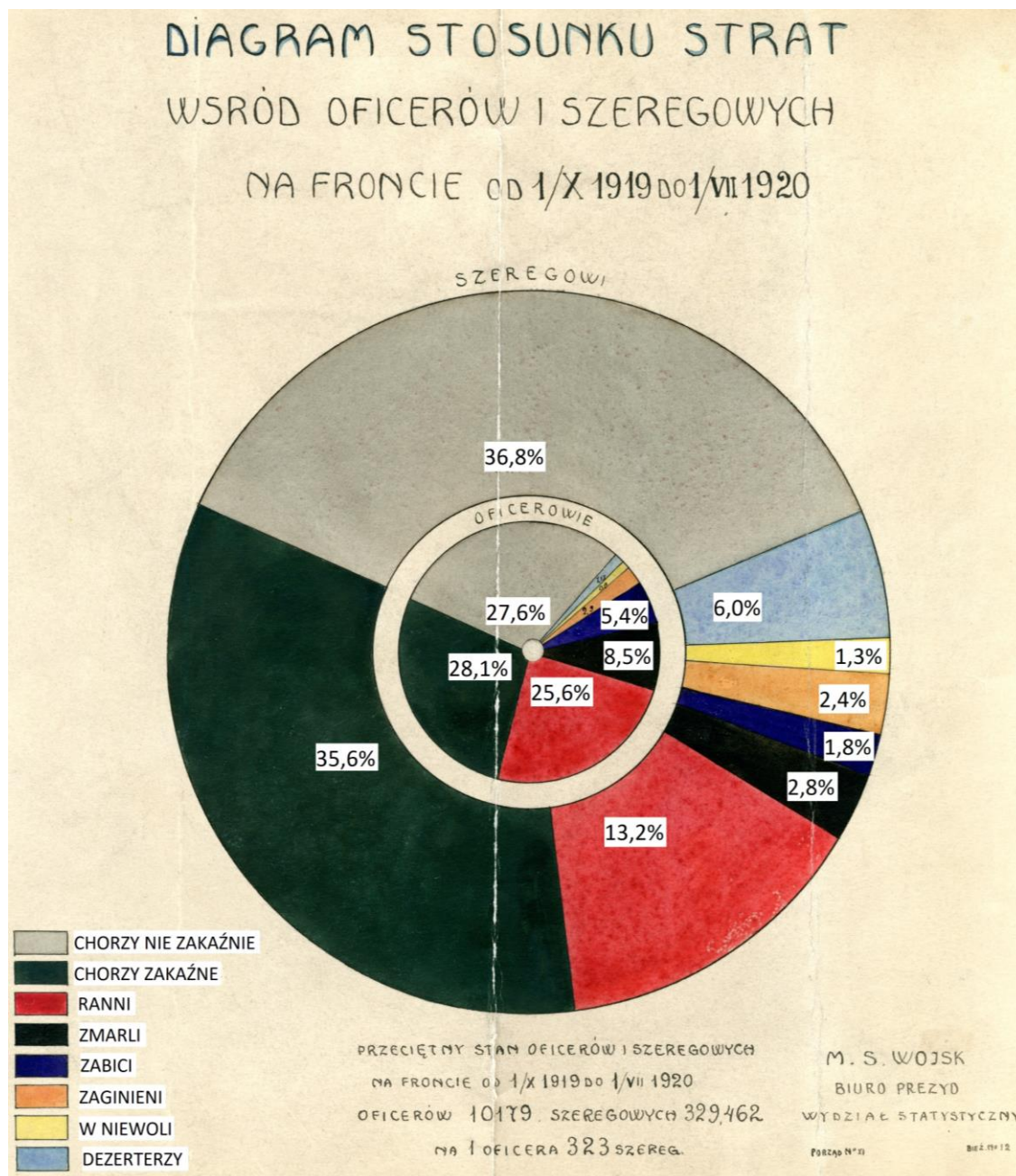
Powyższy program to program

- A. Polskiej Partii Robotniczej.
- B. Polskiej Partii Socjalistycznej.
- C. Polskiego Stronnictwa Ludowego.
- D. Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy.

...../1

Zadanie 20. (0-3)

Na podstawie diagramu wykonaj polecenie.

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Wykres pokazuje straty poniesione w czasie trwania bitwy warszawskiej.	P	F
2.	Główną przyczyną niezdolności do walki wśród szeregowych były choroby.	P	F
3.	Ranni stanowili większy odsetek wśród oficerów niż szeregowych.	P	F

Zadanie 21. (0-1)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

Tekst

Art. 44 ustawy z dnia 17 marca 1921 r. uzupełnia się następującymi końcowymi postanowieniami:

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo w czasie, gdy Sejm i Senat są rozwiązane, aż do chwili ponownego zebrania się Sejmu (art. 25), wydawać w razie nagłej konieczności państwowej rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie ustawodawstwa państwowego. (...) Ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, w czasie i w zakresie, przez tę ustawę wskazanych, jednakże z wyjątkiem zmiany Konstytucji.

Źródło: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z... r., nr 78, poz. 442.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cytowany tekst to fragment dokumentu z roku

- A. 1919.
- B. 1921.
- C. 1926.
- D. 1935.

...../1

Zadanie 22. (0-3)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenie.

Ilustracja

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

Sformułuj główne przesłanie plakatu. Wymień dwa elementy graficzne wzmacniające przesłanie i wyjaśnij znaczenie każdego z nich.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0-2)

Do każdego z podanych opisów dopisz nazwę miejscowości, w której odbyła się przedstawiona w nim konferencja z okresu II wojny światowej.

- A. Sprawa polska była omawiana parokrotnie, zazwyczaj w powiązaniu z kwestią niemiecką. Na jednym z posiedzeń Stalin opowiedział się za przyznaniem Polsce granicy na Odrze, co zostało w zasadzie zaaprobowane przez rozmówców zachodnich. Churchill zaproponował formułę w sprawie polskiej: „Ognisko państwa i narodu polskiego powinno znajdować się między linią Curzona a linią rzeki Odry, z włączeniem w skład Polski Prus Wschodnich i prowincji opolskiej (...).” Roosevelt prosił jedynie o nieogłaszane decyzji ze względu na wybory i głosy Polonii amerykańskiej.

Opis dotyczy konferencji w

- B. Wielka Trójka zbierała się na konferencji w momencie dalszego wzmocnienia pozycji ZSRR na froncie. Gdy ofensywa radziecka przekraczała przedwojenną granicę III Rzeszy, alianci szykowali się dopiero do natarcia na linię Renu. Jednym z głównych tematów była sprawa polska. Alianci zachodni skupili się na kwestii przyszłych wyborów w Polsce, sugerując kontrolę międzysojuszniczą nad ich przebiegiem. Stalin twierdził, że jakkolwiek kontrola polskich wyborów byłaby ingerencją w wewnętrzne sprawy Polski. Stalin zgodził się na odłożenie sprawy granicy zachodniej Polski.

Opis dotyczy konferencji w

Opisy na podstawie: W. Roszkowski, Historia Polski 1914-2015, Warszawa 2018, s. 141, 164-5, 174-5.

...../2

Zadanie 24. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W momencie wybuchu Powstania Warszawskiego premierem rządu polskiego na emigracji był

- A. gen. Władysław Sikorski.
- B. Stanisław Mikołajczyk.
- C. Tomasz Arciszewski.
- D. August Zaleski.

...../1

Zadanie 25. (0-3)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenia

Ilustracja.

Źródło: <https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13501...>

25.1. Podaj nazwę wydarzenia, do którego odnosi się ilustracja.

.....

25.2. Wymień dwa elementy graficzne plakatu i wyjaśnij znaczenie każdego z nich.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

...../3

Zadanie 26. (0-2)

Na podstawie tekstu i ilustracji wykonaj polecenie.

Ilustracja. Plakat z 1951 r.

Napis na plakacie: Chwała Stalinowi – wielkiemu architektowi komunizmu!

Źródło: <https://properganderpressblog.wordpress.com/2017/06/20/stalin-poster-of-the-week-32-boris-belopolskii...>

Tekst. Referat Nikity Chruszczowa z 1956 r.

Zadaniem niniejszego referatu nie jest wszechstronna ocena życia i działalności Stalina. O zasługach Stalina napisano jeszcze za jego życia zupełnie wystarczającą ilość książek, broszur, studiów. Znana jest powszechnie rola Stalina w przygotowaniu i dokonaniu Rewolucji Socjalistycznej, w wojnie domowej, w walce o zbudowanie socjalizmu w naszym kraju. O tym wszyscy wiedzą dobrze. Obecnie chodzi nam o kwestię mającą ogromne znaczenie dla partii w teraźniejszości i w przyszłości – o to, jak stopniowo kształtował się kult osoby Stalina, który to kult stał się na określonym etapie źródłem całego szeregu niezmiernie poważnych i ciężkich wypaczeń (...) praworządności rewolucyjnej.

Wobec tego, że nie wszyscy jeszcze zdają sobie sprawę, do czego prowadził w praktyce kult jednostki, jak ogromną szkodę wyrządziło pogwałcenie zasady kolegialnego kierownictwa w partii i skupienie niezmierniej, nieograniczonej władzy w rękach jednej osoby, Komitet Centralny Partii uważa za konieczne podać do wiadomości XX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego materiały dotyczące tej sprawy.

Źródło: *O kulcie...*, Warszawa 1956, s. 3-4.

Rozstrzygnij, czy poglądy na temat Józefa Stalina wyrażone w teksie są zbieżne z poglądami wyrażonymi na ilustracji. Podkreśl właściwą odpowiedź a następnie uzasadnij ją, budując argument odwołujący się zarówno do elementów graficznych ilustracji jak i treści tekstu.

Odpowiedź: poglądy są zbieżne / poglądy nie są zbieżne.

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...../2

Zadanie 27. (0-3)

Określ, kiedy powstały poszczególne teksty. Do każdego fragmentu zakresł odpowiadającą mu dekadę XX wieku.

Tekst 1.

(...) nie trzeba ukrywać faktu, że zbrodniczy prowokatorzy wykorzystali istniejące bezsprzecznie bolączki i niezadowolenie w niektórych zakładach pracy z powodu trudności ekonomicznych (...) decyzja o poprawieniu tych błędów zapadła ze strony rządu i partii jeszcze kilka dni temu. (...)

Krew przelana w Poznaniu obciążyła wrogie Polskie ośrodki imperialistyczne i reakcyjne podziemie, które są bezpośrednimi sprawcami zajść. (...)

Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie, w interesie klasy robotniczej (...).

Źródło: Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, Oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1998, s. 398.

Odpowiedź: lata 50. XX wieku / lata 60. XX wieku / lata 70. XX wieku / lata 80. XX wieku

Tekst 2.

Powodowani troską obywatelską uważamy, że Konstytucja i oparte na niej prawodawstwo powinny zagwarantować przede wszystkim następujące wolności obywatelskie:

- Wolność sumienia i praktyk religijnych. (...)
- Wolność pracy. (...)
- Wolność słowa i informacji. (...)
- Wolność nauki. (...)

Zagwarantowanie tych podstawowych wolności nie da się pogodzić z przygotowywanym oficjalnie uznaniem kierowniczej roli jednej partii w systemie władzy państwowej. Tego rodzaju konstytucyjne stwierdzenie nadawałoby partii politycznej rolę organu władzy państwowej, nieodpowiedzialnego przed społeczeństwem i nie kontrolowanego przez społeczeństwo.

Źródło: ... oraz inne dokumenty i wypowiedzi związane z obroną swobód obywatelskich..., oprac. J. Ptacek, Monachium ..., s. 3-4.

Odpowiedź: lata 50. XX wieku / lata 60. XX wieku / lata 70. XX wieku / lata 80. XX wieku

Tekst 3.

Obwieszczenie

Kierując się potrzebą zapewnienia wzmożonej ochrony podstawowych interesów państwa i obywateli, w celu stworzenia warunków skutecznej ochrony spokoju, ładu i porządku publicznego oraz przywrócenia naruszonej dyscypliny społecznej, a także mając na względzie zabezpieczenie możliwości sprawnego funkcjonowania władzy i administracji państwowej oraz gospodarki narodowej — działając na podstawie art. 33 ust. 2 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Rada Państwa wprowadziła stan wojenny.

Źródło: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z... r., nr 29, poz. 154.

Odpowiedź: lata 50. XX wieku / lata 60. XX wieku / lata 70. XX wieku / lata 80. XX wieku

...../3

Zadanie 28. (0-3)

Na podstawie tekstów wykonaj polecenie.

- A. Przywódca Polskiego Stronnictwa Ludowego, premier rządu RP na uchodźstwie w latach 1943–1944. Po II wojnie światowej poseł na Sejm Ustawodawczy, wicepremier i minister rolnictwa w Tymczasowym Rządzie Jedności Narodowej.
- B. Minister obrony narodowej w latach 1968–1983, I sekretarz KC PZPR w latach 1981–1989. Pełnił funkcję przewodniczącego Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego. Prezydent PRL (następnie RP) w latach 1989–1990.
- C. I sekretarz KC PZPR w latach 1956–1970, I wicepremier i minister ziem odzyskanych w latach 1945–49. Poseł na Sejm Ustawodawczy oraz na Sejm PRL. W latach 1957–1971 członek Rady Państwa.
- D. Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej, prezydent RP w latach 1947–1952, przywódca PZPR, prezes Rady Ministrów w latach 1952–1954.

Każdej podanej w tabeli osobie przyporządkuj odpowiadający jej fragment biografii. Wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz jedną właściwą literę.

28.1	Wojciech Jaruzelski	A	B	C	D
28.2	Władysław Gomułka	A	B	C	D
28.3	Bolesław Bierut	A	B	C	D

...../3